

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/18404
62:122

Sayı : 56020453/2013-610.01-315/2796/5375

Konu : Yazılı soru önergesi

42/49/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 11/03/2013 tarihli ve 43452547-120.00-112334 sayılı yazı,
b) 29/03/2013 tarihli ve 1262/2590 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/18404 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-315/2795/5374
Konu : Yazılı soru önergesi

17/09/2013

Sayın Nursel AYDOĞAN
Diyarbakır Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/18404 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türk ceza mevzuatında "siyasi suç", "siyasi suçlu" veya "tutsak" kavramı bulunmamaktadır. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 2. maddesinde terör suçlusu, 3. maddesinde ise terör suçları tanımlanmıştır. "Siyasi suçlu" şeklinde nitelendirilen tutuklu ve hükümlülerin büyük çoğunluğu terör suçlarından dolayı kurumlarımızda kalmaktadır.

II- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun, "İnfazda temel amaç" kenar başlıklı 3. maddesinde, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı ile ulaşılmak istenilen temel amacın, öncelikle genel ve özel önlemeyi sağlamak, bu maksatla hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak, hükümlünün; yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamla ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmak olduğu hükmünün yer aldığı malûmlardır.

III- Ceza infaz kurumlarımızda yaşandığı iddia olunan tüm "fiziksel saldırı" iddiaları titizlikle soruşturulmakta ve gereğine tevessül edilmektedir. Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde "işkenceye karşı sıfır tolerans" politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

IV- Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, başta 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun olmak üzere, ilgili tüzük, yönetmelik ve genelge hükümlerine göre işlem yapılmaktadır.

Gaziantep H Tipi, Yozgat E Tipi ve Van F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi kılınmaktadır.

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarından oluşan adlî yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler. Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edebilmektedirler.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir. Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

V- Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutukluların kurum uygulamalarına karşı şikâyet hakkı bulunmaktadır. Hükümlü ve tutukluların resmî kurumlara yazdığı dilekçeleri herhangi bir denetime tâbi tutulmamaktadır. Şikâyetlerin, Bakanlığımıza intikal etmesi hâlinde, gerekli incelemeler titizlikle yapılarak yasal gereği yerine getirilmektedir. Bu bağlamda, hak ihlalleriyle ilgili olarak yapılan tüm başvurular hakkında adlî yönden Cumhuriyet başsavcılıklarınca, idarî yönden ise yetkililerce kanunî gereği yapılmaktadır.

VI- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

A) Hükümlü ve tutuklular tarafından ceza infaz kurumu görevlileri hakkında yapılan ve herhangi bir ayırım yapılmaksızın işleme alınıp kaydı tutulan şikâyetlerin hangi isnatlara dayalı olduklarına ilişkin istatistiki veri bulunmadığı;

B) 2012 yılında işkence ve kötü muamale iddialarını da içeren tüm şikâyetler

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

üzerine 419 personel hakkında soruşturma yapıldığı; 22/03/2013 tarihi itibarıyla yıl içindeki başvuru sayısının 110 olduğu ve soruşturmaların devam ettiği;

C) Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezlerinde her unvandaki personele; İnsan Hakları, Türk İnfaz Sistemi, Avrupa Cezaevi Kuralları ve Diğer Uluslararası Mevzuat, Suç ve Suçluluk, İletişim, Meslek Etiği, Olumlu Sosyal Model Olma, Ceza İnfaz Kurumu İdaresi, Personel Mevzuatı, Duyguların Olumsuz Etkileri ve Stresle Başa Çıkma, Ceza İnfaz Kurumu Güvenliği, Tutuklu-Hükümlü Psikolojisi, Öfke ve Öfke Kontrolü, Problem Çözme Becerileri ile Ekip Çalışması gibi konularda eğitim verildiği,

Anlaşılmıştır.

VII- Gaziantep, Yozgat ve Van Cumhuriyet başsavcılıklarıyla yapılan yazışmalara verilen cevaplarda;

A) Soru önergesinde adları geçen ve Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan hükümlülerin Van Cumhuriyet Başsavcılığına hitaben gönderdikleri şikâyet dilekçelerine istinaden adlî yönden Van Cumhuriyet Başsavcılığınca, idarî yönden ise Kurum tarafından idarî soruşturma başlatıldığı;

B) Soru önergesinde adları geçen ve Yozgat E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan hükümlülerin şikâyet dilekçelerine istinaden Yozgat Cumhuriyet Başsavcılığınca başlatılan soruşturma kapsamında müşteki olarak alınan beyanlarında, nakil sırasında ve nakilden sonra Kurumda bulunan adlî tutukluların fiziksel saldırılarına maruz kaldıkları hususunda herhangi bir yakınmalarının olmadığı, sadece Gaziantep H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bazı infaz ve koruma memurlarından şikâyetçi olduklarını belirtmeleri üzerine soruşturma evrakının yetkisizlik kararıyla Gaziantep Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği;

C) Gaziantep Cumhuriyet Başsavcılığınca yapılan soruşturma sonucunda, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği; ancak, infaz ve koruma başmemuru ile infaz ve koruma memurları hakkında Kurum tarafından yürütülen idarî soruşturmanın hâlen devam ettiği,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan